

CAPITOLUL UNU

TIGLATH-PILESER AL TREILEA...

Mă numesc Howard W. Campbell, Jr.

De origine sunt american, după reputație – nazist, din vocație – fără naționalitate.

Anul în care scriu această carte este 1961.

Adresez această carte a mea domnului Tuvia Friedmann, director al Institutului din Haifa de Documentare asupra Criminalilor de Război și oricui ar mai putea fi interesat.

De ce să-l intereseze pe domnul Friedmann această carte?

Fiindcă este scrisă de un om suspectat de a fi criminal de război. Dl. Friedmann e specialist în astfel de persoane. Și-a exprimat nerăbdarea de-a intra în posesia oricărui gen de scrieri pe care aş fi catadicsit să le adaug la arhivele lui de ticăloșii naziste. E atât de nerăbdător încât îmi pune la dispoziție o mașină de scris, serviciile gratuite ale unei stenografe și o echipă de asistenți care vor da de urma oricărui fapt ce mi-ar putea fi necesar pentru a face o relatare completă și exactă.

Mă aflu în spatele gratiilor.

Mă aflu în spatele gratiilor într-o frumoasă închisoare nou-nouță din vechiul Ierusalim.

Aștept ca Republica Israel să-mi facă o judecată dreaptă privind crimele mele de război.

E ciudată mașina de scris pe care mi-a dat-o dl. Friedmann... și totodată adecvată. E o mașină de scris fabricată evident în Germania, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. De unde știu? Foarte simplu, fiindcă îți pune sub vârful degetelor un simbol care înaintea celui de-al Treilea Reich German n-a fost nicicând folosit, un simbol care nu va mai fi nicicând folosit la o mașină de scris.

Simbolul reprezintă cele două fulgere gemene folosite pentru temutul SS, *Schutzstaffel*, cea mai fanatică aripă a nazismului.

Am întrebuițat o asemenea mașină de scris în Germania pe toată durata războiului. Ori de câte ori am avut ocazia să scriu despre Schutzstaffel, ceea ce am făcut adesea și cu entuziasm, n-am folosit niciodată abrevierea „SS“, ci am apăsat întotdeauna pe tasta cu semnul mult mai de temut și magic al fulgerelor gemene.

Istoria străveche.

Mă înconjoară istoria străveche. Deși temnița în care-mi putrezesc oasele este nouă, multe din pietrele zidurilor ei, mi s-a spus, au fost cioplite pe vremea Regelui Solomon.

Și uneori când privesc prin fereastra celulei la tinerii veseli și aroganți ai și mai tinerei Republici Israel, am senzația că eu și crimele mele de război aparținem acestora și vremuri străvechi ca vechile pietre cenușii ale lui Solomon.

Cât amar de vreme a trecut de la războiul acela, de la al Doilea Război Mondial! Cât amar de vreme de la crimele lui!

Cum a fost aproape dat uitării chiar și de evrei – adică de evreii tineri.

Unul din evreii care mă păzește nu știe nimic despre acest război. Nu-l interesează. Se numește Arnold Marx. Are părul foarte roșu. Are doar optsprezece ani, ceea ce înseamnă că Arnold avea trei ani când a murit Hitler și era inexistent când mi-am început eu cariera de criminal de război.

Mă păzește de la șase dimineața până la amiază.

Arnold s-a născut în Israel. Până acum n-a părăsit niciodată Israelul.

Mama și tatăl lui au plecat din Germania la începutul anilor '30. Bunicul lui, mi-a povestit el, fusese decorat cu o cruce de fier în Primul Război Mondial.

Arnold se pregătește să devină avocat. Îndeletnicirea preferată a lui Arnold și a tatălui său, armurier, este arheologia. Tatăl și fiul își petreceau mai tot timpul liber făcând săpături la minele de la Hazor. Fac lucrul acesta sub îndrumarea lui Yigael Yadin, care a fost șeful de stat major al armatei israeliene în timpul războiului cu statele arabe.

Așa să fie.

Hazor, îmi spune Arnold, a fost un oraș din Canaan în nordul Palestinei, care a existat cu cel puțin o mie nouă sute de ani înaintea lui Cristos. Cam cu o mie patru sute de ani înaintea lui Cristos, îmi spune Arnold, o armată israelită a capturat orașul Hazor, i-a omorât pe toți cei patruzeci de mii de locuitori și au dat foc cetății.

— Solomon a reconstruit orașul, a continuat Arnold, dar în anul 732 î.e.n. Tiglath-Pileser al Treilea din nou l-a incendiat, distrugându-l din temelii.

— Cine? am întrebat eu.

— Tiglath-Pileser al Treilea, a repetat Arnold. Asirianul, a completat el, dând ghes memoriei mele.

— O! am exclamat eu. Care va să zică *Al treilea!*

— Vorbești de parcă în viața dumitale n-ai fi auzit de el, a zis Arnold.

— N-am auzit, am răspuns eu ridicând umil din umeri. Bănuiesc că e ceva îngrozitor din partea mea.

— Păi..., a spus Arnold, adresându-mi o încruntătură de profesor, mie mi se pare că e într-adevăr cineva de care ar trebui să știe toată lumea. A fost probabil cel mai de seamă om pe care l-au dat vreodată asirienii.

— O! am exclamat eu.

— Dacă vrei, o să-ți aduc o carte despre el, s-a oferit Arnold.

— Foarte frumos din partea dumitale, am zis eu. Poate că mai târziu o să reușesc să mă gândesc și la asirieni de seamă. În clipa asta mintea îmi stă mai mult la nemți de seamă.

— Cum ar fi cine? a întrebat el.

— De câtva timp mă gândesc mereu la vechiul meu șef, Paul Joseph Goebbels, i-am spus eu.

Arnold m-a privit cu indiferență.

— Cine? a întrebat el.

Și-am simțit atunci cum țărâna Țării Sfinte începe să se strecoare în încăpere și să mă îngroape, vag mi-am dat seama ce gros va fi stratul de țărână și de moloz care mă va acoperi într-o bună zi. Am simțit peste mine ruinele orașelor, vreo zece-cincisprezece metri de dărâmături; sub mine alte mormane – resturi de așezări primitive, unul sau două temple... și apoi...

Tiglath-Pileser al Treilea.

CAPITOLUL DOI

DETAȘAMENT SPECIAL...

Gardianul care îl schimbă pe Arnold Marx zilnic la amiază este un om cam de vârsta mea, adică de patruzeci și opt de ani. El își amintește războiul, și încă foarte bine, deși nu-i face nici o plăcere.

Se numește Andor Gutman. Andor este evreu din Estonia, apatic și nu foarte inteligent. A petrecut doi ani în lagărul de exterminare de la Auschwitz. Conform propriei sale relatări, făcută fără tragere de inimă, acolo fusese cât pe ce să fie trimis în înalturi pe coșul unui crematoriu:

— Tocmai fusesem repartizat la un *Sonderkommando*, mi-a povestit el, când s-a primit ordin de la Himmler să se închidă cuptoarele.

Sonderkommando înseamnă detașament special. La Auschwitz însemna într-adevăr un detașament foarte special – compus din deținuți ale căror îndatoriri erau să îi păstorească pe condamnați până intrau în camerele de gazare și apoi să le târască afară cadavrele. După ce își terminau treaba, cei din *Sonderkommando* erau ei înșiși uciși. Prima îndatorire a succesorilor era să se descotoresoască de rămășițele lor pământești.

Gutman mi-a spus că de fapt mulți se ofereau voluntar să facă parte din *Sonderkommando*.

— De ce? l-am întrebat eu.

— Dacă ai scrie o carte despre asta, a spus el, și ai reuși să dai răspuns la această întrebare, la acest „de ce?“... te-ai alege cu o carte mare.

— Dumneata știi răspunsul? l-am întrebat.

— Nu, mi-a spus el. Tocmai de asta aș da bani mulți pentru o carte care să conțină acest răspuns.

— Faci vreo presupunere? l-am iscodit eu.

— Nu, a replicat el, privindu-mă drept în ochi, cu toate că am fost unul din cei care s-au oferit voluntar.

După această mărturisire s-a retras pentru un timp. Și s-a gândit la Auschwitz, la care nu-i făcea nici cea mai mică plăcere să se gândească. Și s-a întors și mi-a spus:

— Tot lagărul era plin de megafoane, mi-a spus, și mergeau întruna, rar dacă tăceau. Transmiteau multă muzică. Cunoscătorii îmi spuneau că de multe ori se dădea muzică bună – uneori din cea mai bună.

— Interesant, am remarcat eu.

— Nu se dădea nici un fel de muzică de compozitori evrei, preciza el. Era interzisă.

— Firește, am spus eu.

— Și muzica se întrerupea întotdeauna la mijloc, adăugă el, și urma un anunț. Cât era ziua de lungă, muzică și anunțuri.

— Ceva foarte modern, am remarcat eu.

Gutman și-a închis ochii bâjbâind printre amintiri:

— Era un anunț fredonat întotdeauna cu glas legănat ca un vers dintr-o poezie de copii. Se repeta zilnic, de mai multe ori. Era chemarea pentru *Sonderkommando*.

— A?

— *Leichenträger zu Wache*, fredonă el, cu ochii încă închiși.

Traducere: „Cărauși de cadavre, la corpul de gardă!“ Într-o instituție unde scopul era să ucizi ființe ome-nești cu milioanele, strigătul acesta era de la sine înțele ceva obișnuit.

— După ce doi ani la rând am auzit chemarea asta la megafoane, cu muzică înainte și după, a continuat Gutman, brusc, a fi cărauș de cadavre mi s-a părut o slujbă foarte bună.

— Pot să înțeleg treaba asta, am intervenit eu.

— Poți? m-a întrebat, clătinând din cap. Eu nu, a declarat el. O să-mi fie întotdeauna rușine. Voluntar în *Sonderkommando* – lucrul cel mai rușinos care se putea face!

— Nu cred, i-am zis.

— Ba eu cred că da, a replicat ei. Rușinos tare, a adăugat el. Nu mai vreau să vorbesc despre asta cât oi trăi.